

Komunikace po sériovém kanále USART

Navrhněte v jazyce C program realizující přenos a zobrazení číselné informace na čtyřmístném displeji z předchozí úlohy. Znak budou zadávány v programu terminál v počítači PC. Přijatá informace v ASCII kódu se bude na displeji posouvat zleva doprava. Nově přijaté číslo bude okamžitě zobrazeno na displeji. Pokud se přijmou více než 4 čísla, budou se přepisovat zleva doprava.

Bonus

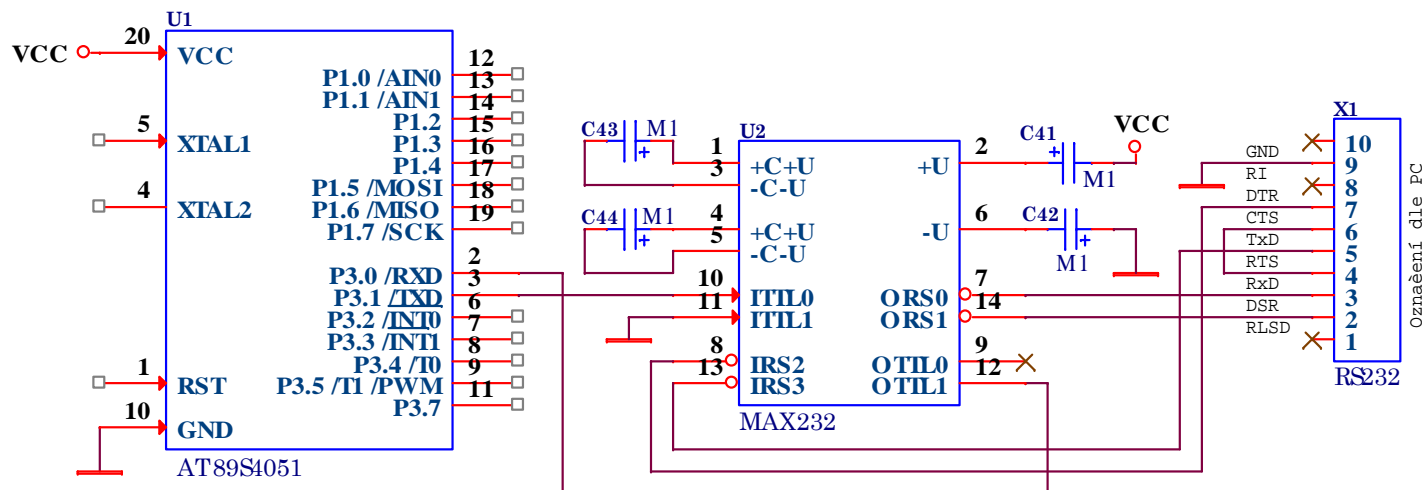
*Přijaté číslo může být i desetinné (od 0.000 do 9999) s pouze jednou desetinnou tečkou. Přijaté číslo se zobrazí až po přijetí znaku nového řádku $\backslash n$ (0x0A). V případě přijetí jiného znaku než čísla a případně další desetinné tečky se na displeji zobrazí **Err**.*

SÉRIOVÝ KANÁL USART A JEHO POUŽITÍ - OBECNĚ

Stále používaným způsobem komunikace mezi mikroprocesory nebo mikroprocesorem a zařízením je **asynchronní sériová komunikace (UART)**. Komunikace může být realizována:

- ❖ Přímo mezi procesory na PCB v úrovních TTL.
- ❖ Po komunikačních sběrnicích RS232 (na ústupu), RS422 nebo RS485, případně po sběrnici USB.

Rozhraní UART (USART) je procesorem podporováno v úrovních TTL, sběrnice RS232 pracuje s úrovněmi $\pm(6\div 15)V$. Přejechod mezi úrovněmi zajišťuje převodník úrovní. Pro rozhraní UART je to MAX232(3). Obvod dvojnásobí napájecího napětí a vytvoří napětí s opačnou polaritou (+10/6,6V a -10/6,6V).

SÉRIOVÝ KANÁL USART A JEHO POUŽITÍ - OBECNĚ

- ❖ Komunikace po sběrnici RS232 se realizuje v minimální variantě pomocí 3 vodičů RxD, TxD a Zem. Norma pro komunikaci stanovuje maximální vzdálenost zařízení na 15[m] při komunikační rychlosti 20kb.
- ❖ Komunikaci po RS422 (Full-duplex) zajišťuje celkem 4(5) vodičů (symetrický pár pro vysílání a příjem) a zem. Převodník mezi rozhraními bývá často nahrazen dvěma převodníky RS485. Maximální vzdálenost je 1200 [m] při rychlosti 10Mb.
- ❖ V případě RS485 (Half-duplex) je potřeba jeden symetrický pár a případně zem. Převod mezi rozhraními zajišťuje jeden převodník RS485. Vzdálenost a komunikační rychlost je stejná jako u RS422.

Pozor na rozdíl zemních potenciálů.

- ❖ Komunikační rozhraní USB podporují procesory buď přímo nebo je tvořeno převodníky RS232 \Leftrightarrow USB nebo FIFO \Leftrightarrow USB. Maximální vzdálenost komunikace bez další podpory je 6 [m] na rychlosti dané typem sběrnice. (USB1.1, USB2.0, USB3.0, USB3.1).

Univerzální sériový asynchronní přijímač a vysílač (USART) nabízí řadu možností komunikace s externími zařízeními. Výměna dat může být **full-duplex** nebo **half-duplex** při asynchronní nebo synchronní komunikaci s širokým rozsahem přenosových rychlostí generovaných fraktálním generátorem. Rozhraní umožňuje:

- ❖ Sběrnici LIN - nová asynchronní sériová sběrnice používající ke komunikaci po jednom vodiči k připojeným zařízením
- ❖ Smartcard Protocol
- ❖ IrDA (infrared data association) se SIR enkodérem podporujícím infračervený přenos 3/16
- ❖ Half-duplex synchronní komunikaci s vodiči DATA a CLK
- ❖ Half-duplex jednodrátovou komunikaci
- ❖ Full-duplex asynchronní komunikaci s modemovou podporou
- ❖ Podporuje multiprocesorovou komunikaci
- ❖ NRZ standardní formát (Mark/Space)
- ❖ Vysokorychlostní datovou komunikaci pomocí DMA pro více bufferovou komunikaci

Jednotka sériového přenosu umožňuje:

- ❖ Konfigurovatelné převzorkování 16 nebo 8 pro spolehlivé zajištění přenosové rychlosti a toleranci hodinového signálu
- ❖ Fraktální generátor přenosové rychlosti umožňující až 4 Mbit/s pokud APB frekvence je 32 MHz a převzorkování 8
- ❖ Programovatelnou délku slova 8 a 9 bitů s 1 nebo 2 stop bity
- ❖ Funkci pro odesílání a detekci zlomu (LIN Master) a 13-bitové přerušení, detekci přerušení (10/11), pokud je u funkce USART nakonfigurována pro LIN
- ❖ Hodinový signál pro synchronní přenos
- ❖ Funkci emulace čipové karty – rozhraní definované v SmartCard normě ISO 7816-3 s 0,5, 1,5 stop-bitem
- ❖ Ukládání přijatých/odeslaných bajtů do rezervované SRAM pomocí DMA
- ❖ Separátní bity pro povolení vysílání a přijímání
- ❖ Disponuje těmito indikátory přenosu
 - ♣ Přijímací buffer je plný
 - ♣ Vysílací buffer je prázdný
 - ♣ Ukončení přenosu

SÉRIOVÝ KANÁL USART A JEHO MOŽNOSTI NA PROCESORU ARM

- ❖ Kontrola parity
 - ♣ Generování paritního bitu pro vysílání
 - ♣ Kontrola parity při příjmu
- ❖ Čtyři chybové indikátory
 - ♣ Chyba přetečení (Overrun error)
 - ♣ Detekce šumu
 - ♣ Chyba rámce (Frame error)
 - ♣ Chyba parity (Parity error)
- ❖ Deset zdrojů přerušení s indikátory
 - ♣ Změna CTS
 - ♣ LIN break detection
 - ♣ Vysílací registr prázdný
 - ♣ Přenos dokončen
 - ♣ Přijímající registr plný
 - ♣ Nečinné vedení Idle
 - ♣ Chyba přetečení
 - ♣ Chyba rámce
 - ♣ Chyba šumu
 - ♣ Chyba parity
- ❖ Komunikace s více procesory – vstup do režimu ztlumení, pokud nedošlo ke shodě v adrese
- ❖ Probuzení z režimu ztlumení (při detekci nečinné linky nebo detekce adresy. Dva režimy probuzení přijímače:
 - ♣ bit adresy (MSB, 9 bit)
 - ♣ linka v nečinnosti

Komunikace mezi zařízeními se uskutečňuje přes vývody RX a TX. RX slouží pro příjem, který je převzorkován pro případ přicházejících dat poškozených šumem. Vývod TX slouží k vysílání sériové komunikace a není-li co přenášet je TX v úrovni log.1. V normálním režimu USART přenáší TX a RX sériová data jako rámce obsahující:

- ❖ Nečinnou linku před přenosem nebo příjmem
- ❖ Startovací bit
- ❖ Datové slovo (8 nebo 9 bitů) od nejnižšího bitu k nejvyššímu. Devátý bit může představovat paritní bit nebo identifikovat v multiprocesorové komunikaci data a adresy.
- ❖ Stop bit v délce 0,5, 1, 1,5, 2 násobku přenášeného bitu

Vlastnosti tohoto rámce určují následující registry:

- ❖ Přenosovou rychlost určuje fraktální generátor s 12bitovou mantisou a 4bitovým zlomkem uloženou v registru (USART_BRR)
- ❖ Stavový registr (USART_SR)
- ❖ Datový register (USART_DR)

Registr přenosové rychlosti (USART_BRR)

Bit 15:4 **DIV_Mantissa[11:0]** – těchto 12 bitů definuje celou část dělicího poměru USARTDIV

Bit 3:0 **DIV_Fraction[3:0]** - zbytek (mantisu) USARTDIV. Když bude OVER8=1, pak nejvyšší bit DIV_Fraction (3 bit) se nebere v úvahu a musí být nulový.

USARTDIV je číslo bez znaménka s pevnou desetinnou čárkou uložené v registru USART_BRR. Přenosová rychlost příjmu a vysílání (Rx a Tx) je stejná naprogramováním hodnot Mantissa a Fraction. Standardní přenosová rychlost USART (i SPI) je dán rovnicí

$$Tx \ i \ Rx = \frac{f_{CK}}{8 * (2 - OVER8) * USARTDIV}$$

Přenosová rychlost v Smartcard, LIN a IrDa módu dána

$$Tx \ i \ Rx = \frac{f_{CK}}{16 * USARTDIV}$$

Příklad:

Pro $OVER8=0$, Mantissa = 27 a $DIV_Fraction = 12$

Odtud hodnota registru bude $USART_BRR = 0x1BC$,

Výpočet dělicího poměru získáme takto:

$$\text{Mantisa (USARTDIV)} = 27$$

$$\text{Fraction (USARTDIV)} = 12/16 = 0.75$$

$$\text{USARTDIV} = 27.75.$$

Při opačném převodu USARTDIV na USART_BRR je potřeba zaokrouhlení na nejbližší hodnotu $\Rightarrow 0,97 * 16 = 16 \Rightarrow (\text{mantissa} + 1), 0$.

Datový registr (USART_DR)

Bit 8:0 **DR[8:0]** Registry pro příjem (RDR) a vysílání (TDR) datových znaků. Přijaté znaky = čtení, zápis = vysílané znaky.

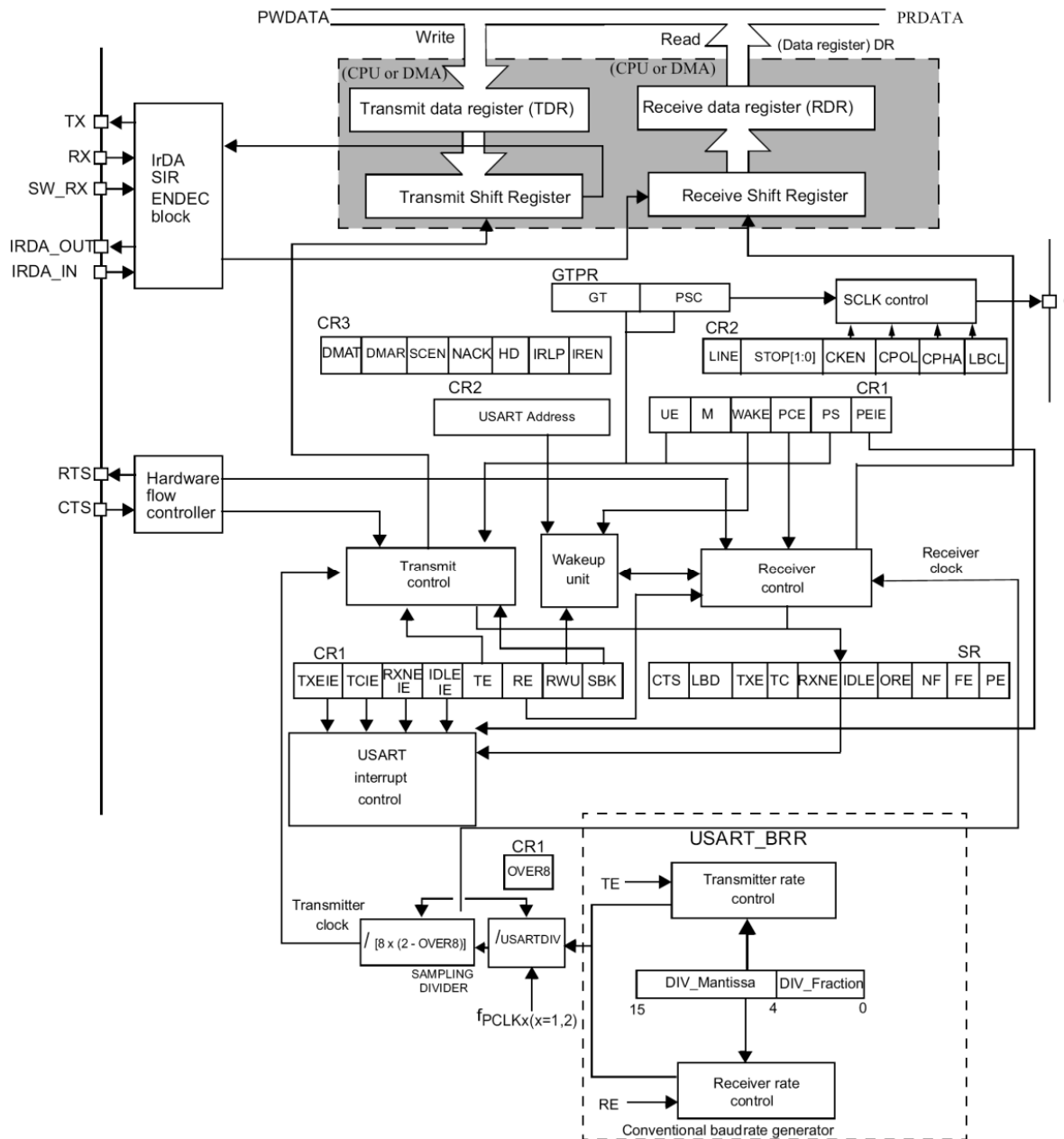
SÉRIOVÝ KANÁL NASTAVENÍ A OBSLUHA

Po nastavení USART je potřeba signály RX a TX spojit s příslušným I/O vývodem procesoru. Na které vývody může být signál daného sériového kanálu připojen určuje tabulka v manuále procesoru. Vybraný vývod je třeba konfigurovat na **alternativní funkci** a dále uložit do registrů AFRL nebo AFRH hodnotu alternativní funkce k vybranému vývodu (viz. ukázka v předchozí úloze).

Port	AF00	AF01	AF02	AF03	AF04	AF05	AF06	AF07	AF08	AF09	AF10	AF11	AF12	AF13	AF14	AF15
	SYS_AF	TIM1/TIM2	TIM3/ TIM4/ TIM5	TIM9/ TIM10/ TIM11	I2C1/I2C2/ I2C3	SPI1/SPI2/ I2S2/SPI3/ I2S3/SPI4	SPI2/I2S2/ SPI3/ I2S3	SPI3/I2S3/ USART1/ USART2	USART6	I2C2/ I2C3	OTG1_FS		SDIO			
PA0	-	TIM2_CH1/ TIM2_ETR	TIM5_CH1	-	-	-	-	USART2_ CTS	-	-	-	-	-	-	-	EVENT OUT
PA1	-	TIM2_CH2	TIM5_CH2	-	-	-	-	USART2_ RTS	-	-	-	-	-	-	-	EVENT OUT
PA2	-	TIM2_CH3	TIM5_CH3	TIM9_CH1	-	-	-	USART2_ TX	-	-	-	-	-	-	-	EVENT OUT
PA3	-	TIM2_CH4	TIM5_CH4	TIM9_CH2	-	-	-	USART2_ RX	-	-	-	-	-	-	-	EVENT OUT
PA4	-	-	-	-	-	SPI1_NSS	SPI3_NSS/ I2S3_WS	USART2_ CK	-	-	-	-	-	-	-	EVENT OUT
PA5	-	TIM2_CH1/ TIM2_ETR	-	-	-	SPI1_SCK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	EVENT OUT

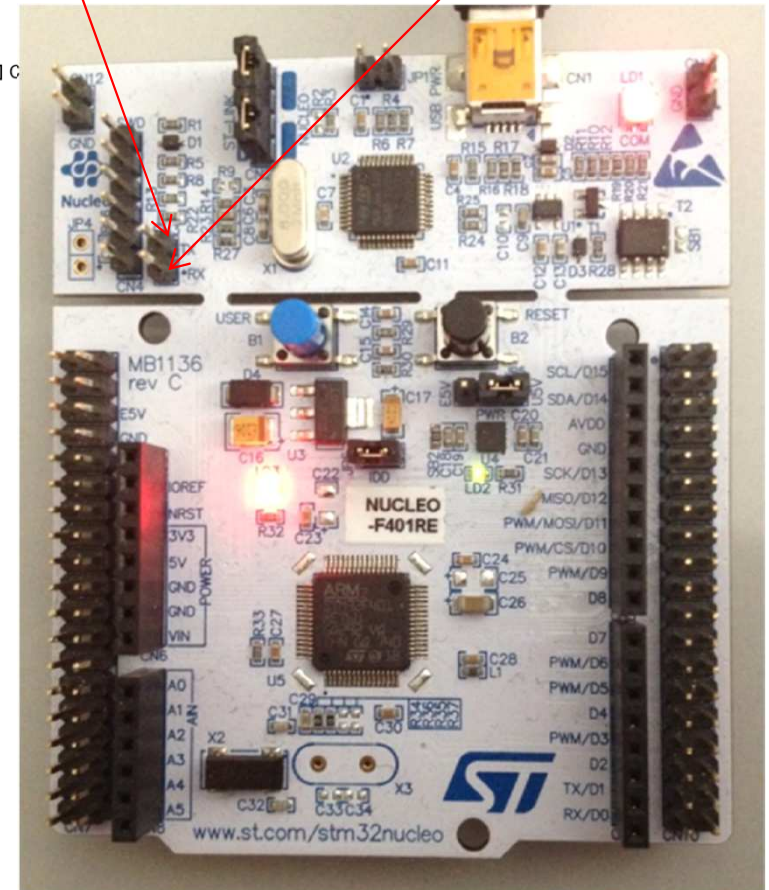
Komunikace po USART mezi deskou NUCLEO a počítačem PC bude probíhat přes debug rozhraní ST link po USB rozhraní.

SÉRIOVÝ KANÁL NASTAVENÍ A OBSLUHA

TX

RX

SÉRIOVÝ KANÁL NASTAVENÍ A OBSLUHA

```
void serial2Init(void){
    RCC->APB1ENR |=RCC_APB1ENR_USART2EN; // USART2 je připojený k USB
    USART2->CR1 |=USART_CR1_UE; // Povolení hodin na UART2
    USART2->CR1 |=USART_CR1_RE; // Povolení rozhraní USART2
    USART2->CR1 |=USART_CR1_RE; // Povolení příjmu
    USART2->CR1 |=USART_CR1_TE; // Povolení vysílání
    USART2->BRR = 0xD05; // Nastavení rychlosti na 9600 pro APB1=32MHz

    RCC->AHBENR |= RCC_AHBENR_GPIOAEN; // Povolení hodinového signálu pro bránu GPIOA
    //setbit(RCC->AHB1ENR, 0); // Nastavení hodin portu A
    GPIOA->MODER&= ~GPIO_MODER_MODER2; // Nastavení stavu po resetu
    GPIOA->MODER|= GPIO_MODER_MODER2_1; // Nastavení alternativní funkce pro PA.2
    //setbit(GPIOA->MODER, 5); // Alternativní funkce pro PA.2
    GPIOA->MODER&= ~GPIO_MODER_MODER3; // Nastavení stavu po resetu
    GPIOA->MODER|= GPIO_MODER_MODER3_1; // Nastavení alternativní funkce pro PA.3
    //setbit(GPIOA->MODER, 7); // Alternativní funkce pro PA.3

    GPIOA->AFR[0] |= GPIO_AFR1_AFR12&0x0700; // Nastavení alternativní funkce pro USART2_TX
    //GPIOA->AFR[0] = 0x0700 ; // Alternativní funkce AF7 na vývod PA2
    GPIOA->AFR[0] |= GPIO_AFR1_AFR13&0x7000; // Nastavení alternativní funkce pro USART2_RX
    //GPIOA->AFR[0] |= 0x07 << 12; // Alternativní funkce AF7 na vývod PA3
}

void vysli_znak(char znak) { // Vysílání znaku s programovou obsluhou
    while (((USART2->SR)&USART_SR_TXE)==0); // Cekej na vyprázdnění vysílacího buffru
    //while (!getbit(USART2->SR,7));
    USART2->DR = znak; // Zápis znaku
}

char prijem_znaku(void) {
    while (((USART2->SR)&USART_SR_RXNE)==0); // Cekej na příjem znaku
    //while (!getbit(USART2->SR,5));
    return (USART2->DR); // Přečtení přijatého znaku
}
```